

ردیف	نمره													
۱	۰.۲۵	تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴ نمره) کدام گزینه یکی از رایج‌ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمهٔ اوّل قرن پنجم نیست؟ الف) غنایی ب) حماسی ج) تعلیمی د) مدحی												
۲	۱	گزینهٔ مناسب برای عناوین ستون «الف» را از ستون «ب» انتخاب کنید. (در ستون «ب» یک مورد اضافی است). <table><tr><th>«الف»</th><th>«ب»</th></tr><tr><td>الف) نثر موزون را به کمال رساند.</td><td>۱) ابوعلی بلعمی</td></tr><tr><td>ب) به پیروی از وی، بسیاری از شاعران به تصوف و عرفان روی آوردند.</td><td>۲) ناصر خسرو</td></tr><tr><td>ج) نویسندهٔ نخستین نمونهٔ نثر فنی است.</td><td>۳) ابوالمعالی نصرالله منشی</td></tr><tr><td>د) کتاب «تاریخ الرُّسل و الملوک» را به فارسی برگرداند.</td><td>۴) سنایی غزنوی</td></tr><tr><td></td><td>۵) خواجه عبدالله انصاری</td></tr></table>	«الف»	«ب»	الف) نثر موزون را به کمال رساند.	۱) ابوعلی بلعمی	ب) به پیروی از وی، بسیاری از شاعران به تصوف و عرفان روی آوردند.	۲) ناصر خسرو	ج) نویسندهٔ نخستین نمونهٔ نثر فنی است.	۳) ابوالمعالی نصرالله منشی	د) کتاب «تاریخ الرُّسل و الملوک» را به فارسی برگرداند.	۴) سنایی غزنوی		۵) خواجه عبدالله انصاری
«الف»	«ب»													
الف) نثر موزون را به کمال رساند.	۱) ابوعلی بلعمی													
ب) به پیروی از وی، بسیاری از شاعران به تصوف و عرفان روی آوردند.	۲) ناصر خسرو													
ج) نویسندهٔ نخستین نمونهٔ نثر فنی است.	۳) ابوالمعالی نصرالله منشی													
د) کتاب «تاریخ الرُّسل و الملوک» را به فارسی برگرداند.	۴) سنایی غزنوی													
	۵) خواجه عبدالله انصاری													
۳	۰.۲۵	موسیقی شعر (۶ نمره) دربارهٔ تأثیر وزن در شعر، می‌توان گفت پس از، مهم‌ترین و مؤثرترین عامل پیدایی شعر وزن است.												
۴	۰.۵	کدام مصراع‌ها هنگام خوانش با هجای کوتاه شروع می‌شوند؟ (ذکر دو مورد) الف) آتش بیار و خرمن آزادگان بسوز ب) کس اندر جهان آن بزرگی ندید ج) ای نَفَسِ خَرَمِ باد صبا د) مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم												
۵	۰.۵	کدام تساوی از نظر حس و حال فضای شعری و عاطفی نادرست است؟ آن را تصحیح کنید. الف) گل بخندید و باغ شد پدرام / ای خوشا این جهان بدین هنگام (وصف طبیعت با شادی و خوش‌باشی) ب) نصیحتی است اگر بشنوی زیان نکنی / که اعتماد بر اوضاع این جهان نکنی (حالت بدبینی نسبت به دنیا) ج) گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید / چون عشق حرم باشد سهل است بیابان‌ها (مضمون پند و اندرز)												
۶	۰.۵	با توجه به ابیات زیر، به سؤالات پاسخ دهید. ۱. خواب نوشین بامداد رحیل باز دارد پیاده را ز سبیل ۲. ریاست به دست کسانی خطاست که از دستشان دست‌ها بر خداست الف) تکرار واج در کدام بیت محسوس‌تر است؟ ب) این تکرار سبب آفرینش چه آرایه‌ای شده است؟												
۷	۰.۵	چرا واژه‌های مشخص شده در بیت زیر، نمی‌توانند نمونهٔ مناسبی برای آرایهٔ «واژه‌آرایی» باشند؟ «مگر می‌بینی که در را و دام / نینداخت جز حرص خوردن به دام؟»												
۸	۰.۷۵	پاسخ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) به کارگیری کلمهٔ «بگسست» در معنی «بریده شد» مربوط به قلمرو (زبانی / فکری) است. ب) بررسی قالب شعری یک اثر، مربوط به قلمرو (زبانی / ادبی) است. ج) زبان (پارتی / پهلوی) در شمال و شمال شرقی ایران متداول بوده است.												

ردیف	نمره									
۹	۰.۲۵	جای خالی را با کلمه مناسب پر کنید. فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به خط نوشته شده است.								
۱۰	۰.۵	دو اثر نام ببرید که اصل پارتی دارند و در میان اندرزنامه‌های منثور زبان پهلوی جای دارند.								
۱۱	۰.۵	«پدر شعر فارسی» لقب کیست و این شاعر باعث استحکام و قوت کدام نوع ادبی گردید؟								
۱۲	۰.۵	نام کتاب‌های نوشته‌شده در ستون «ب» را به شرح داده‌شده در ستون «الف» متصل کنید. (در ستون «ب» یک مورد اضافه است).								
		<table><tr><th>الف</th><th>ب</th></tr><tr><td>الف) این کتاب که تألیفی مستقل به حساب می‌آید، ترجمه‌شده کتاب تاریخی است که به دستور منصور بن نوح سامانی به فارسی برگردانده شد.</td><td>۱) ترجمه تفسیر طبری</td></tr><tr><td>ب) این کتاب حدود سال ۳۴۶ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، با موضوع تاریخ گذشته ایران نوشته شد.</td><td>۲) شاهنامه ابومنصوری</td></tr><tr><td></td><td>۳) تاریخ بلعمی</td></tr></table>	الف	ب	الف) این کتاب که تألیفی مستقل به حساب می‌آید، ترجمه‌شده کتاب تاریخی است که به دستور منصور بن نوح سامانی به فارسی برگردانده شد.	۱) ترجمه تفسیر طبری	ب) این کتاب حدود سال ۳۴۶ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، با موضوع تاریخ گذشته ایران نوشته شد.	۲) شاهنامه ابومنصوری		۳) تاریخ بلعمی
الف	ب									
الف) این کتاب که تألیفی مستقل به حساب می‌آید، ترجمه‌شده کتاب تاریخی است که به دستور منصور بن نوح سامانی به فارسی برگردانده شد.	۱) ترجمه تفسیر طبری									
ب) این کتاب حدود سال ۳۴۶ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، با موضوع تاریخ گذشته ایران نوشته شد.	۲) شاهنامه ابومنصوری									
	۳) تاریخ بلعمی									
۱۳	۰.۵	زبان «فارسی نو» یا «فارسی دری» را تعریف کنید.								
۱۴	۰.۵	مهم‌ترین دوره تمدن اسلامی ایران چه قرن‌هایی است و عمده‌ترین مرکز فرهنگی آن دوره کجاست؟								
۱۵	۰.۵	دو مورد از خصیصه‌های شعر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم را نام ببرید.								
۱۶	۱.۵	شعر زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید. «در کتاب آمد که در عهد قدیم چون به پایان برد کار آن سرا جمله گفتند: این بنای مختصر چون توانی زیستن در این قفس؟ گفت در پاسخ: که ما را باک نیست حجره خود گر بدین‌سان ساختم بیش از این گر یار یکدل داشتم در حقیقت یار یکدل کیمیاست الف) دو مورد از ویژگی‌های زبانی بیت پنجم را بنویسید. ب) دو مورد از ویژگی‌های ادبی ابیات را بنویسید. ج) یک مورد از ویژگی‌های فکری بیت آخر را نام ببرید. د) نوع ادبی متن را تعیین کنید.								
۱۷	۰.۵	در سروده زیر، با توجه به قلمرو ادبی «مَثَل و تشبیه» را شناسایی کنید. «خرده‌ای از مال دنیا در بساط هر که هست / جبهه واکرده‌ای پیوسته چون گل بایدش صبر بر جور فلک کن تا بر آبی روسفید / دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش»								

ردیف	نمره	
۱۸	۱.۵	با توجه به ابیات زیر به پرسش‌های مربوط به آن پاسخ دهید. آب زیند راه را هین که نگار می‌رسد مژده دهید باغ را بوی بهار می‌رسد راه دهید یار را آن مه ده چهار را کز رخ نوربخش او نور نثار می‌رسد رونق باغ می‌رسد، چشم و چراغ می‌رسد غم به کناره می‌رود، مه به کنار می‌رسد الف) نوع ادبی شعر چیست؟ ب) کدام ویژگی فکری در متن شعر، قابل مشاهده نیست؟ ۱) خوش‌بینی ۲) عشق‌گرا ۳) فلسفی ۴) شادی‌گرا ج) واج‌آرایی بیت دوم را توضیح دهید. د) آیا در بیت سوم واژه‌آرایی داریم؟ چرا؟
۱۹	۰.۷۵	با توجه به ابیات زیر، مشخص کنید که هر عبارت در کدام یک از قلمروها (زبانی، ادبی، فکری) بررسی می‌شود. «ما چون ز دری پای کشیدیم، کشیدیم امید ز هر کس که بریدیم، بریدیم» دل نیست کبوتر که چو برخاست، نشیند از گوشه بامی که پریدیم، پریدیم» الف) مفهوم بیت «روی گردانی از معشوق» است. ب) در بیت آرایه‌های «تکرار» و «تضاد» به کار رفته است. ج) جملات به کار رفته در بیت کوتاه، ساده و قابل فهم هستند.
۲۰	۰.۲۵	تاریخ ادبیات (۸ نمره) کدام یک از آثار زیر به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شده است؟ الف) شاهنامه ابومنصوری ب) ترجمه تفسیر طبری
۲۱	۰.۷۵	در کدام مورد وزن و محتوا هماهنگ نیستند؟ چرا؟ الف) همه دردم همه داغم همه عشقم همه سوزم همه در غم گذرد هر مه و سال و شب و روزم ب) وقت را غنیمت دان آن قدر که بتوانی حاصل از حیات ای جان این دم است تا دانی
۲۲	۰.۲۵	نوع ادبی متن زیر چیست؟ «پارسازاده‌ای را نعمت بیکران به دست افتاد؛ فسق و فجور آغاز کرد. باری، به نصیحتش گفتم: ای فرزند، دخل، آب روان است و عیش، آسیاب گردان؛ یعنی خرج فراوان کردن، مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد.» الف) غنایی ب) تعلیمی ج) حماسی د) توصیفی
۲۳	۰.۵	تفاوت حس و حال حاکم بر فضای دو بیت زیر را بررسی کنید. الف) عمر برف است و آفتاب تموز (مرداد ماه) / اندکی ماند و خواجه غره هنوز ب) ای نفس خرم باد صبا / از بر یار آمده‌ای مرجبا
۲۴	۱	حکایت زیر از گلستان سعدی است؛ دو ویژگی ادبی و دو ویژگی زبانی برای آن بنویسید. «پیش یکی از مشایخ گله کردم که: فلان به فساد من گواهی داده است. گفتا: به صلاحش خجل کن! تو نیکوروش باش تا بدسگال / به نقص تو گفتن نیابد مجال چو آهنگ بربط بود مستقیم / کی از دست مطرب خورد گوشمال؟»

ردیف	نمره
۲۵	۱.۲۵

درستی یا نادرستی هر کدام از موارد زیر را تعیین کنید.

الف) هر چیزی که ذهن را به پویایی درآورد ادراک نام دارد.

ب) وزن در شعر جنبه تزئینی دارد و آن را زیباتر می‌کند.

ج) اساسی‌ترین عامل پیدایش شعر عاطفه است.

د) شاعر بیت «ای بی‌نشان محض، نشان از که جویمت؟ / گم گشت در تو هر دو جهان، از که جویمت؟» عطار نیشابوری است.

ه) سومین مرحله در تحلیل یک شعر بررسی نکات فکری است.

ردیف	نمره																																																							
۱	۰.۲۵	گزینۀ (ج): رایج‌ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمۀ اوّل قرن پنجم، «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» بود. (صفحهٔ ۴۳ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: گزینۀ «ج» یا تعلیمی (۲۵/۰ نمره)																																																						
۲	۱	الف) خواجه عبدالله انصاری ← ۵ ب) سنایی غزنوی ← ۴ ج) ابوالمعالی نصرالله منشی ← ۳ د) ابوعلی بلعمی ← ۱ (صفحهٔ ۴۴، ۸۲، ۸۳ و ۸۴ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) ۵ ب) ۴ ج) ۳ د) ۱ (هرمورد ۲۵/۰ نمره)																																																						
۳	۰.۲۵	عاطفه (صفحهٔ ۲۲ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: عاطفه (۲۵/۰ نمره)																																																						
۴	۰.۵	ب) <table><tr><td>ک</td><td>سَند</td><td>دَر</td><td>جَـ</td><td>هان</td><td>آن</td><td>بُـ</td><td>زُر</td><td>گی</td><td>نَـ</td><td>دید</td></tr><tr><td>U</td><td>—</td><td>—</td><td>U</td><td>—</td><td>—</td><td>U</td><td>—</td><td>—</td><td>U</td><td>—</td></tr></table> د) <table><tr><td>مَـ</td><td>را</td><td>دَر</td><td>مَن</td><td>زِـ</td><td>لِـ</td><td>جا</td><td>نان</td><td>چِـ</td><td>اَـمَـ</td><td>نِـ</td><td>عِـپِـ</td><td>ش</td><td>چُنْ</td><td>هَر</td><td>دَم</td></tr><tr><td>U</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>U</td><td>U</td><td>—</td><td>—</td><td>U</td><td>—</td><td>U</td><td>—</td><td>U</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td></tr></table> در مصراع «الف» هجای اول «آ» بلند است. در مصراع «ج» هجای اول «ای» بلند است. (صفحهٔ ۴۸ و ۴۹ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: موارد «ب» و «د» (هر مورد ۲۵/۰ نمره)	ک	سَند	دَر	جَـ	هان	آن	بُـ	زُر	گی	نَـ	دید	U	—	—	U	—	—	U	—	—	U	—	مَـ	را	دَر	مَن	زِـ	لِـ	جا	نان	چِـ	اَـمَـ	نِـ	عِـپِـ	ش	چُنْ	هَر	دَم	U	—	—	—	U	U	—	—	U	—	U	—	U	—	—	—
ک	سَند	دَر	جَـ	هان	آن	بُـ	زُر	گی	نَـ	دید																																														
U	—	—	U	—	—	U	—	—	U	—																																														
مَـ	را	دَر	مَن	زِـ	لِـ	جا	نان	چِـ	اَـمَـ	نِـ	عِـپِـ	ش	چُنْ	هَر	دَم																																									
U	—	—	—	U	U	—	—	U	—	U	—	U	—	—	—																																									
۵	۰.۵	بیت «ج» حالت شاد و عاشقانه دارد و در محدودهٔ ادبیات غنایی جای می‌گیرد. (صفحهٔ ۲۲، ۲۳ و ۲۴ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: بیت «ج» (۲۵/۰ نمره) – عاشقانه و شاد (۲۵/۰ نمره)																																																						
۶	۰.۵	واج‌آرایی صامت‌ها از مصوّت‌ها محسوس‌تر است؛ به همین دلیل واج‌آرایی بیت (۲) که در آن واج‌های صامت «س» و «ت» تکرار شده، محسوس‌تر است. (صفحهٔ ۲۷ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) بیت (۲) (۲۵/۰ نمره) ب) واج‌آرایی (۲۵/۰ نمره)																																																						
۷	۰.۵	زیرا معنای دو واژه متفاوت است؛ بنابراین جناس تام (همسان) دارند و تکرار محسوب نمی‌شوند. «دام» در مصراع اول به معنای «حیوان اهلی» و در مصراع دوم به معنای «تله» است. (صفحهٔ ۲۷ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: زیرا معنای دو واژه متفاوت است؛ بنابراین جناس تام (همسان) دارند و تکرار محسوب نمی‌شوند. (۵/۰ نمره)																																																						
۸	۰.۷۵	الف) بررسی معنی واژه‌ها مربوط به قلمرو زبانی است. ب) بررسی قالب‌های شعری مربوط به قلمرو ادبی است.																																																						

ردیف	نمره	
	۰.۷۵	(ج) پارتی ← شمال و شمال شرق / پهلوی ← شرق و شمال شرق (صفحه ۱۵ و ۱۷ و ۳۹ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: (الف) زبانی (۲۵/۰ نمره) (ب) ادبی (۲۵/۰ نمره) (ج) پارتی (۲۵/۰ نمره)
۹	۰.۲۵	زبان فارسی باستان در زمان هخامنشیان رایج بود. آثار برجای مانده این زبان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است. (صفحه ۳۸ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: میخی (۲۵/۰ نمره)
۱۰	۰.۵	دو منظومه «درخت آسوریک» و «یادگار زیریران» بازمانده اشعار تعلیمی و اخلاقی زبان پهلوی‌اند که هر دو اصل پارتی دارند و در میان اندرزنامه‌های منشور جای دارند. (صفحه ۴۰ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: درخت آسوریک (۲۵/۰ نمره) / یادگار زیریران (۲۵/۰ نمره)
۱۱	۰.۵	شعر فارسی به دست رودکی بنیاد نهاده شد؛ به این دلیل او را «پدر شعر فارسی» لقب داده‌اند. وی به همراه شهید بلخی به شعر «غنایی» در دوره خود قوت و استحکام بخشید. (صفحه ۴۳ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: رودکی (۲۵/۰ نمره) / شعر غنایی (۲۵/۰ نمره)
۱۲	۰.۵	(الف) ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی کتاب «تاریخ الرسل والملوک» را به فارسی برگرداند، سپس با افزودن مطالبی به آن، آن را به صورت تألیفی مستقل درآورد که به تاریخ بلعمی شهرت یافته است. (ب) شاهنامه ابومنصور حدود سال ۳۴۶ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد. موضوع این کتاب تاریخ گذشته ایران است. (صفحه ۴۴ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: (الف) ۳ یا تاریخ بلعمی (۲۵/۰ نمره) (ب) ۲ یا شاهنامه ابومنصور (۲۵/۰ نمره)
۱۳	۰.۵	زبان فارسی پس از ورود اسلام به ایران، با بهره‌گیری از الفبای خط عربی به مرحله جدیدی گام نهاد که به آن «فارسی نو» یا «فارسی دری» گفته می‌شود. (صفحه ۴۰ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: زبان فارسی پس از ورود اسلام به ایران، با بهره‌گیری از الفبای خط عربی به مرحله جدیدی گام نهاد که به آن «فارسی نو» یا «فارسی دری» گفته می‌شود. (۵/۰ نمره)
۱۴	۰.۵	قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم مهم‌ترین دوره تمدن اسلامی ایران بوده است. نظم و نثر فارسی در این دوره شکوفا شد و عمده‌ترین مرکز فرهنگی آن دوره بخارا بوده است. (صفحه ۴۱ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم (۲۵/۰ نمره) / بخارا (۲۵/۰ نمره)
۱۵	۰.۵	(۱) سادگی فکر و روانی کلام (۲) توجه بیشتر به واقعیت‌های بیرونی (۳) وجود مفاهیم ذهنی در حد تعالیم کلی اخلاقی (۴) آوردن ترکیب‌های تازه، استعاره‌های دلپذیر و تشبیهات گوناگون (۵) به کارگیری انواع توصیف (صفحه ۴۳ کتاب درسی) راهنمای تصحیح:

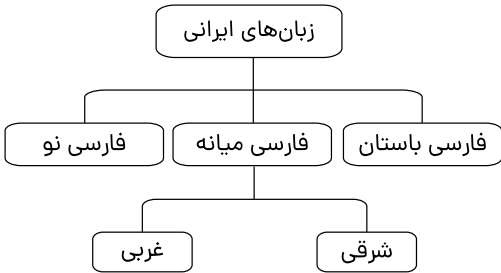
ردیف	نمره	
	۰.۵	(۱) سادگی فکر و روانی کلام (۲) توجه بیشتر به واقعیت‌های بیرونی (۳) وجود مفاهیم ذهنی در حدّ تعلیم کَلّی اخلاقی (۴) آوردن ترکیب‌های تازه، استعاره‌های دلپذیر و تشبیهات گوناگون (۵) به کارگیری انواع توصیف (ذکر دو مورد کافی است که هر مورد ۰/۲۵ نمره دارد).
۱۶	۱.۵	الف) ساده و کوتاه بودن جمله‌ها / اندک بودن واژه‌های غیرفارسی / ساده و روان بودن زبان شعر / کاربرد «را» هم به صورت حرف اضافه و هم فکّ اضافه ب) قالب شعر مثنوی - کاربرد اندک آرایه‌های ادبی (جناس، استعاره، تشبیه، مراعات نظیر) - پایبندی به ردیف و قافیه ج) مردان راستین و دوستان حقیقی اندک و نایاب‌اند. د) این ابیات در رده «ادبیات تعلیمی» جای می‌گیرند. (صفحه ۳۱ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) ساده و کوتاه بودن جمله‌ها / اندک بودن واژه‌های غیرفارسی / ساده و روان بودن زبان شعر / کاربرد «را» هم به صورت حرف اضافه و هم فکّ اضافه (ذکر دو مورد کافی است که هر مورد ۰/۲۵ نمره دارد). ب) قالب شعر مثنوی - کاربرد اندک آرایه‌های ادبی (جناس، استعاره، تشبیه، مراعات نظیر) - پایبندی به ردیف و قافیه (ذکر دو مورد کافی است که هر مورد ۰/۲۵ نمره دارد). ج) مردان راستین و دوستان حقیقی اندک و نایاب‌اند. (۰/۲۵ نمره) د) ادبیات تعلیمی (۰/۲۵ نمره)
۱۷	۰.۵	در بیت اول «هر کسی که خرده‌ای از مال دنیا دارد، به «گل» تشبیه شده است. در بیت دوم «دانه چون در آسیا افتد تحمّل بایدش» مَثَل است. (صفحه ۱۹ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: مَثَل: دانه چون در آسیا افتد تحمّل بایدش (بیت دوم) (۰/۲۵ نمره) / تشبیه: تشبیه «هر که» به «گل» (بیت اول) (۰/۲۵ نمره)
۱۸	۱.۵	الف) غنایی یا عاشقانه ب) گزینه ۳ ج) تکرار صامت «ر» یا مصوت «آ» د) بله - واژه «می‌رسد» سه بار در این بیت تکرار شده است. (صفحه ۳۲ تا ۳۴ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) غنایی یا عاشقانه (۰/۲۵ نمره) ب) گزینه ۳ (۰/۲۵ نمره) ج) تکرار صامت «ر» یا مصوت «آ» (۰/۲۵ نمره) د) بله (۰/۲۵ نمره) - واژه «می‌رسد» سه بار در این بیت تکرار شده است. (۰/۲۵ نمره)
۱۹	۰.۷۵	معنی و مفهوم مربوط به قلمرو فکری، آرایه‌ها مربوط به قلمرو ادبی و موارد مربوط به واژه‌ها و جملات در قلمرو زبانی بررسی می‌شود: الف) فکری ب) ادبی ج) زبانی (صفحه ۳۴ و ۳۵ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) فکری (۰/۲۵ نمره) ب) ادبی (۰/۲۵ نمره) ج) زبانی (۰/۲۵ نمره)

ردیف	نمره	
۲۰	۰.۲۵	«شاهنامه ابومنصوری» حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد؛ اما ترجمه «تفسیر طبری» توسط جمعی از علمای ماوراءالنهر انجام شد. (صفحه ۴۴ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: گزینه «الف» (۰.۲۵ نمره)
۲۱	۰.۷۵	بیت «ب» تعلیمی است و با وزن انتخاب شده تناسب دارد، اما در بیت «الف» وزن شاد و محتوا غمگین است و وزن و محتوا تناسب ندارند. (صفحه ۳۴ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: گزینه «الف» (۰.۲۵ نمره) - در بیت «الف» محتوا غمگین است، اما وزن و ضرب آهنگی تند و شاد دارد. (۰.۵ نمره)
۲۲	۰.۲۵	چون نویسنده با بیان یک داستان قصد اندرز دادن به مخاطب را دارد، در دسته تعلیمی می‌گنجد. (صفحه ۳۲ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: گزینه «ب» (۰.۲۵ نمره)
۲۳	۰.۵	فضای حاکم بر بیت «الف» فضایی نسبتاً غمگین و اندرزی و حکمی است، در حالی که در بیت «ب» مفهوم شادی نمایان است. (صفحه ۳۳ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: فضای حاکم بر بیت «الف» فضایی نسبتاً غمگین و اندرزی و حکمی است (۰.۲۵ نمره)، در حالی که در بیت «ب» مفهوم شادی نمایان است. (۰.۲۵ نمره)
۲۴	۱	ادبی: قالب: نظم و نثر / گوشمال خوردن برپیت تشخیص دارد. / تضاد: نیکوروش و بدسگال / استفاده از تمثیل در بیت دوم / استفاده از استفهام انکاری در بیت دوم زبانی: استفاده از واژه‌های عربی مثل: مشایخ، مطرب، فساد / کاربرد ضمیر متصل «ش» در «صلاحش» در معنای مفعولی / استفاده از جملات کوتاه / استفاده از واژگان کهن مثل «مشایخ و بدسگال» / جمله‌بندی ساده و قابل فهم (صفحه ۳۲ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: ادبی: قالب: نظم و نثر / گوشمال خوردن برپیت تشخیص دارد. / تضاد: نیکوروش و بدسگال / استفاده از تمثیل در بیت دوم / استفاده از استفهام انکاری در بیت دوم (دو مورد کافی است و هر مورد ۰.۲۵ نمره) زبانی: استفاده از واژه‌های عربی مثل: مشایخ، مطرب، فساد / کاربرد ضمیر متصل «ش» در «صلاحش» در معنای مفعولی / استفاده از جملات کوتاه / استفاده از واژگان کهن مثل «مشایخ و بدسگال» / جمله‌بندی ساده و قابل فهم (ذکر دو مورد و هر مورد ۰.۲۵ نمره)
۲۵	۱.۲۵	الف) نادرست؛ هر چیزی که ذهن را به پویایی درآورد متن نام دارد. ب) نادرست؛ وزن در شعر جنبه تزئینی ندارد و جزو ذات شعر است. ج) درست د) درست ه) نادرست؛ مرحله سوم در تحلیل یک شعر، بررسی نکات ادبی است. (صفحه ۱۰ و ۱۲ و ۱۳ و ۲۱ و ۲۲ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) نادرست (۰.۲۵ نمره) ب) نادرست (۰.۲۵ نمره) ج) درست (۰.۲۵ نمره) د) درست (۰.۲۵ نمره) ه) نادرست (۰.۲۵ نمره)

ردیف	نمره	
۱		با توجه به متن زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. شنیدم که خلیفه‌ای خوابی دید، بر آن جمله که پنداشتی که همه دندان‌های او بیرون افتادی به یک بار. بامداد، خواب‌گزاری را بخواند و پرسید که: «تعبیر این خواب چیست؟» مُعَبَّر گفت: «زندگانی امیر، دراز باد، همه اقربای تو پیش از تو بمیرند، چنان که کس از تو باز نماند.» خلیفه گفت: «این مرد را صد چوب بزیند؛ چرا بدین دردناکی سخن اندر روی من بگفت؟! چه اگر همه اقربای من پیش از من بمیرند، پس آنگاه، من که باشم؟!» خواب‌گزاری دیگر بیاوردند. همین خواب با وی بگفت. خواب‌گزار گفت: «بدین خواب که امیر گفت، دلیل کند که خداوند، دراز زندگانی‌تر از همه اقربای خویش بود.» خلیفه گفت: «تعبیر از آن بیرون نشد (سخن همان است)؛ اما از عبارت تا عبارت، بسیار فرق است؛ این مرد را صد دینار بدهید.» (قابوس‌نامه) الف) دو ویژگی زبانی را استخراج کنید. ب) چه عاملی سبب شد خلیفه، رفتاری متفاوت با دو خواب‌گزار داشته باشد؟
۲		نمودار زیر را با توجه به آموزه‌های درس «تاریخ ادبیات پیش از اسلام و تمدن‌های اولیه هجری» کامل کنید. <pre> graph TD A[زبان‌های ایرانی] --> B[.....] A --> C[فارسی میانه] A --> D[.....] C --> E[.....] C --> F[.....] </pre>
۳		تکرار واج و واژه چه تأثیری بر زبان عادی و ادبی می‌گذارد؟
۴		با توجه به بیت زیر، عبارت‌های <u>نادرست</u> را بیابید و صورت صحیح آنها را بنویسید. «دلبر که جان فرسود از او کام دلم نگشود از او / نومید نتوان بود از او باشد که دلداری کند» الف) واژه‌های «فرسود، نگشود» سجع متوازن می‌سازند. ب) واژه‌های «نگشود و بود» سجع مطّرف می‌سازند.
۵		در کدام گزینه سجع مطّرف وجود ندارد؟ الف) «دست، شکست» - «قند، دانشمند» - «راز، ساز» ☐ ب) «مست، بست» - «مصطفوی، بوله‌بی» - «شراب، چراغ» ☐
۶		مشخص کنید در بیت «قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن / از کنار ابر، تا دریا تنزل بایدش»، کدام آرایه وجود دارد؟ این آرایه مربوط به کدام قلمرو از تحلیل شعر است؟
۷		در کدام گزینه، «شناسایی و استخراج نکات ادبی» صورت نگرفته است؟ الف) واژه «شهد» در معنی «عسل» ☐ ب) بهره‌گیری از تمثیل برای بیان مفهومی خاص ☐
۸		امیران صاحب‌فضل سامانی چه تأثیری در پیشرفت زبان فارسی در قرن چهارم داشتند؟

ردیف	نمره	
۹		تعداد هجاهای هر کدام از کلمات زیر را بنویسید و نوع هر هجا را با علامت مخصوص آن مشخص کنید. استقلال: مهاجرت: معلّم: امین:
۱۰		مقدار آوایی که دهان با یک بار باز شدن آن را ادا می کند نام دارد. (۱) واج (۲) حرف (۳) هجا (۴) آهنگ
۱۱		جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.
	۰.۲۵	الف ارزش موسیقایی سجع از همه سجع‌ها بیشتر است.
		ب در سجع واژه‌های پایانی هم وزن نیستند، اما واج‌های آخر آنها یکسان است.
		پ در عبارت «فلان را کرم، بی‌شمار است و هنر، بی‌حساب.» بین دو واژه و سجع متوازن وجود دارد.
۱۲		شاعر در بیت «پیش از اینت، بیش از این، اندیشه عشاق بود مهرورزی تو با ما شهره آفاق بود» کدام واج را تکرار کرده است؟ تعداد تکرار آن را بنویسید.
۱۳		کاربرد سجع در نثر و شعر چه فایده‌ای دارد؟
۱۴		با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. جوانی چنین گفت روزی به پیری بگفت اندر این نامه حرفی است مبهم تو به کز توانایی خویش گویی جوانی نکو دار کاین مرغ زیبا متاعی که من رایگان دادم از کف هر آن سرگرانی که من کردم اول از آن بُرد گنج مرا دزد گیتی که چون است با پیری ات زندگانی که معنیش جز وقت پیری ندانی چه می‌پرسی از دوره ناتوانی؟ نماند در این خانه استخوانی تو گر می‌توانی مده رایگانی جهان کرد از آن بیشتر سرگرانی که در خواب بودم گه پاسبانی (پروین اعتصامی)
		الف ویژگی‌های زبانی شعر را بنویسید.
		ب شعر را از نظر ویژگی‌های ادبی بررسی کنید.
		پ با توجه به قلمرو فکری، ویژگی‌های آن را بنویسید.
۱۵		صامت‌ها و مصوّت‌ها را در مصراع اول بیت زیر مشخص کنید. «دانه باشی مرغکانت برچندند غنچه باشی کودکانت برگزند» (مولوی)
۱۶		صامت‌های مصراع اول را مشخص کنید. «اگر جنگ خواهی و خون ریختن بر این گونه سختی برآویختن» (فردوسی)

ردیف	نمره	
۱۷		کدام واژه‌ها در عبارت زیر سجع دارند؟ نوع آن را مشخص کنید؛ وجه اشتراک آنها را بنویسید. نه هر که در مجادله چست، در معامله درست!
۱۸		در عبارت‌های زیر «سجع» را پیدا کنید و نوع آن را بنویسید.
		(الف) هر که در پیش سخن دیگران افتد تا مایهٔ فضلش بدانند، پایهٔ جهلش شناسند.
		(ب) آمد موج الست، کشتی قالب بیست باز چو کشتی شکست، نوبت وصل و لقاست
۱۹	۰.۲۵	ارزش موسیقایی سجع در کدام عبارت بیشتر است؟ (الف) الهی به شناخت تو زندگانیم، به نام تو آبادانیم. (ب) محبت را غایت نیست از بهر آن که محبوب را نهایت نیست. (ج) دو چیز محال عقل است: خوردن بیش از رزق مقسوم و مردن پیش از وقت معلوم.
۲۰	۰.۷۵	با توجه به ابیات زیر، آرایهٔ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.
		(الف) پشت و پناه سپاه من بود، در دیدهٔ دشمنان خار و بر روی دوستان خال (سجع متوازی - سجع متوازن)
۲۱	۰.۷۵	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. زمین آمد از سم اسپان به جوش به ابر اندر آمد فغان و خروش (الف) کاربرد واژگان کهن (اسپان، اندر) در کدام قلمرو بررسی می‌شود؟ (ب) لحن و فضای عاطفی شعر چیست؟ (ج) کاربرد دو نشانه برای یک مضمون در کدام قسمت شعر دیده می‌شود؟
۲۲	۱	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. (الف) در قرن چهارم و نیمهٔ اول قرن پنجم، شعر غنایی با دو شاعر مشهور و قوت و استحکام یافت. (ب) پایهٔ حماسه‌های ملی به زبان فارسی در قرن گذاشته شد. (ج) در همهٔ علوم روزگار خود تبخر داشت، صاحب تحقیق و تألیف بود؛ وی به فارسی و عربی شعر می‌سرود.
۲۳	۰.۵	تفاوت حس و حال حاکم بر فضای دو بیت زیر را بررسی کنید. (الف) عمر برف است و آفتاب تموز (مرداد ماه) / اندکی ماند و خواجه غرهٔ هنوز (ب) ای نفس خرم باد صبا / از بر یار آمده‌ای مرجبا
۲۴	۰.۵	دو مورد از خصیصه‌های شعر قرن چهارم و نیمهٔ اول قرن پنجم را نام ببرید.
۲۵	۰.۲۵	تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴ نمره) کدام گزینه یکی از رایج‌ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمهٔ اول قرن پنجم <u>نیست</u> ؟ (الف) غنایی (ب) حماسی (ج) تعلیمی (د) مدحی

ردیف	نمونه
۱	الف) ۱- استفاده از فعل‌های کهن ← پنداشتی (کاربرد کهن ماضی استمراری: می‌پنداشت) / افتادی (کاربرد کهن ماضی استمراری: می‌افتاد) / بخواند (کاربرد کهن ماضی ساده: خواند) / بمیرند (کاربرد کهن مضارع اخباری: می‌میرند) / بگفت (کاربرد کهن ماضی ساده: گفت) ۲- استفاده از واژگان و ترکیب‌های کهن ← بر آن جمله (به این صورت) / اندر (در) بدین (به این) / خداوند (امیر، فرمانروا) ۳- کاربردهای دستوری کهن ← استفاده از فعل در میانهٔ جمله (همهٔ دندان‌های او بیرون افتادی به یک بار) / استفاده از «را» حرف اضافه در معنی «به» (این مرد را صد دینار بدهید). ب) علت این رفتار متفاوت پادشاه، شیوهٔ گفتار دو خواب‌گزار بود: خواب‌گزار اول، حقیقت را مستقیم و تلخ بیان کرد و پادشاه، ناراحت شد؛ اما خواب‌گزار دوم، تعبیر خود را به روش دیگر بیان کرد تا پادشاه خیلی آزرده نشود. در واقع خواب‌گزار دوم، تعبیر خود را با رعایت اصل بلاغت کلام و توجه به حال مخاطب و موقعیت سخن بیان کرد.
۲	
۳	تکرار واج و واژه در زبان عادی پسندیده نیست، اما در زبان ادبی تکرار بر جاذبه، کشش و گوش‌نوازی سخن می‌افزاید.
۴	الف) وزن و واج‌های پایانی دو واژه یکسان است، پس سجع متوازی می‌سازند. ب) درست
۵	گزینۀ (ب) - در این گزینۀ سجع متوازن و متوازی وجود دارد. «مست، بست»، «مصطفوی، بوله‌بی»، «سجع متوازی / «شراب، چراغ»: سجع متوازن
۶	کلمات «قطرهٔ آب، گوهر، ابر، دریا، مراعات نظیر دارند که مربوط به قلمرو ادبی است.
۷	گزینۀ (الف) - در این گزینۀ «شناسایی نکات زبانی، صورت گرفته است.
۸	بعضی از امیران سامانی که خود صاحب‌فضل و ادب بودند شاعران فارسی‌گو را تشویق می‌کردند و مترجمان را به ترجمۀ کتاب‌های معتبری به نثر فارسی برمی‌انگیختند.
۹	ءس «-» تق «-» لال «-» U: سه هجا مُ U: ها «-» ج U: رت «-»: چهار هجا مُ U: عل «-» لم «-»: سه هجا ء U: مین «-»: دو هجا
۱۰	گزینۀ «۳»: هجا
۱۱	
۱۲	الف) متوازی
۱۳	ب) مطرّف
	پ) بی‌شمار - بی‌حساب
	واج / ش / (۵ بار) و مصوّت / ی / (۶ بار)
	ایجاد موسیقی در نثر و افزایش موسیقی در شعر

صفحه ۵ از ۶

ردیف	نمره	
	۱	(ب) پایهٔ حماسه‌های ملی به زبان فارسی در قرن چهارم گذاشته شد که زبان فارسی را با ادبیات غنی آن به اوج رساند. (ج) ابوعلی سینا (ابن‌سینا) در همهٔ علوم روزگار خود تبّخر داشت، صاحب تحقیق و تألیف بود؛ وی به فارسی و عربی شعر می‌سرود. (صفحهٔ ۴۲ و ۴۳ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) رودکی (۲۵/۰ نمره) شهید بلخی (۲۵/۰ نمره) ب) چهارم (۲۵/۰ نمره) ج) ابوعلی سینا (ابن‌سینا) (۲۵/۰ نمره)
۲۳	۰.۵	فضای حاکم بر بیت «الف» فضایی نسبتاً غمگین و اندرزی و حکمی است، در حالی که در بیت «ب» مفهوم شادی نمایان است. (صفحهٔ ۳۳ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: فضای حاکم بر بیت «الف» فضایی نسبتاً غمگین و اندرزی و حکمی است (۲۵/۰ نمره)، در حالی که در بیت «ب» مفهوم شادی نمایان است. (۲۵/۰ نمره)
۲۴	۰.۵	(۱) سادگی فکر و روانی کلام (۲) توجّه بیشتر به واقعیت‌های بیرونی (۳) وجود مفاهیم ذهنی در حدّ تعالیم کلی اخلاقی (۴) آوردن ترکیب‌های تازه، استعاره‌های دلپذیر و تشبیهات گوناگون (۵) به‌کارگیری انواع توصیف (صفحهٔ ۴۳ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: (۱) سادگی فکر و روانی کلام (۲) توجّه بیشتر به واقعیت‌های بیرونی (۳) وجود مفاهیم ذهنی در حدّ تعالیم کلی اخلاقی (۴) آوردن ترکیب‌های تازه، استعاره‌های دلپذیر و تشبیهات گوناگون (۵) به‌کارگیری انواع توصیف (ذکر دو مورد کافی است که هر مورد ۲۵/۰ نمره دارد.)
۲۵	۰.۲۵	گزینۀ (ج)؛ رایج‌ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمۀ اوّل قرن پنجم، «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» بود. (صفحهٔ ۴۳ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: گزینۀ «ج» یا تعلیمی (۲۵/۰ نمره)

ردیف	نمره																	
۱		در کدام گزینه واج آرای و واژه آرای هر دو وجود دارد؟ الف) «خیال خال تو با خود به خاک خواهیم برد که تا ز خال تو خاکم شود عبیر آمیز» □ ب) «جگرم پاره است و دل خسته از غم و درد آن دل و جگرم» □																
۲		جدول زیر را کامل کنید. <table><tr><td>واژه</td><td>نحوه قرار گرفتن صامت و مصوت‌ها</td><td>نشانه‌ها</td><td>واژه هم وزن</td></tr><tr><td>سرو</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>شهید</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>معامله</td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	واژه	نحوه قرار گرفتن صامت و مصوت‌ها	نشانه‌ها	واژه هم وزن	سرو				شهید				معامله			
واژه	نحوه قرار گرفتن صامت و مصوت‌ها	نشانه‌ها	واژه هم وزن															
سرو																		
شهید																		
معامله																		
۳		درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را با ذکر دلیل مشخص کنید. الف) تعداد هجاهای یک کلمه با تعداد مصوت‌های آن برابر است. ب) در زبان فارسی هیچ واژه‌ای با صامت آغاز نمی‌شود.																
۴		در ابیات زیر هجاهای تشکیل دهنده را مشخص کنید، سپس هر هجا را با علامت خاص آن مشخص کنید. الف) ای روی دل آرایت مجموعه زیبایی مجموع چه غم دارد از من که پریشانم ب) همای اوج سعادت به دام ما افتد اگر تو را گذری بر مقام ما افتد																
۵		هر کدام از مصراع‌های زیر را به الگوی هجایی مربوط به آن متصل کنید. <table><tr><td>الف) لاابالی چه کند دفتر دانایی را</td><td>« (۱) — — — U — — — U — — — — — »</td></tr><tr><td>ب) برخیز ز خواب تا شرابی بخوریم</td><td>« (۲) — — — U — — — U — — — — — »</td></tr><tr><td>پ) که ای نفس من درخور آتشم</td><td>« (۳) — — — — — UU — — — UU — — — — — »</td></tr><tr><td>ت) غریبی بس مرا دلگیر دارد</td><td>« (۴) — — — UU — — — U — — — UU — — — — — »</td></tr></table>	الف) لاابالی چه کند دفتر دانایی را	« (۱) — — — U — — — U — — — — — »	ب) برخیز ز خواب تا شرابی بخوریم	« (۲) — — — U — — — U — — — — — »	پ) که ای نفس من درخور آتشم	« (۳) — — — — — UU — — — UU — — — — — »	ت) غریبی بس مرا دلگیر دارد	« (۴) — — — UU — — — U — — — UU — — — — — »								
الف) لاابالی چه کند دفتر دانایی را	« (۱) — — — U — — — U — — — — — »																	
ب) برخیز ز خواب تا شرابی بخوریم	« (۲) — — — U — — — U — — — — — »																	
پ) که ای نفس من درخور آتشم	« (۳) — — — — — UU — — — UU — — — — — »																	
ت) غریبی بس مرا دلگیر دارد	« (۴) — — — UU — — — U — — — UU — — — — — »																	
۶		نمونه‌های زیر را از لحاظ عواطف و حس و حال حاکم بر فضای شعر با هم مقایسه کنید. الف) ساقیا آمدن عید مبارک بادت و آن مواعید که کردی مَرّواد از یادت (مَرّواد: نَرود) ب) ده روزه مهر گردون، افسانه است و افسون نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا																
۷	۰.۵	یکی از ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم فکر و کلام آن است.																
۸		فضای عاطفی حاکم بر ابیات زیر را باهم مقایسه کنید. الف) کس نیست که تا بر وطن خود گرید بر حال تباه مردم بد گرید دی بر سر مرده‌ای دوصد شیون بود امروز یکی نیست که بر صد گرید ب) باز رسید آن بت زیبای من خرمی این دم و فردای من در نظرش روشنی چشم من در رخ او باغ و تماشای من																
۹		برای هر کلمه زیر، تعداد مصوت‌ها، تعداد هجاها و نوع هر هجا را مشخص کنید. آبَر: ایمان: انقلاب: اصرار:																

ردیف	نمره
۱۰	سروده زیر را بخوانید و با توجه به قلمرو ادبی، «کنایه، تشبیه، تشخیص، مَثَل و مراعات نظیر» را شناسایی کنید. هر که زین گلشن، لبی خندان تر از گل بایدش خُرده‌ای از مال دنیا در بساط هر که هست جبهه واکرده‌ای پیوسته چون گُل بایدش بر زبان، بند گرانی از تامل بایدش دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش از کنار ابر، تا دریا تنزل بایدش (صائب تبریزی) قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن
۱۱	علامت هجاهای کدام بیت، چهار بار «U — —» تکرار شده است؟ الف. الا یا ایها السَّاقی ادر کأسا و ناولها ب. خلوتم چراغان کن، ای چراغ روحانی پ. من از اینجا به ملامت نروم ت. بلم آرام چون قویی سبکبار که عشق آسان نمود اول، ولی افتاد مشکل‌ها (حافظ) ای ز چشمه نوشت، چشم و دل چراغانی (شهریار) که من اینجا به امیدی گروم (سعدی) به نرمی بر سر کارون همی رفت (توللی)
۱۲	سروده زیر را از نظر سطح موسیقایی و آوایی (واج‌آرایی، تکرار، جناس، مراعات نظیر) بررسی کنید. در بیت اول ردیف و قافیه را نشان دهید. خیزید و خز آرید که هنگام خزان است آن برگ رزان بین که بر آن شاخ رزان است دهقان به تعجب، سر انگشت گزان است کندر چمن و باغ نه گل ماند و نه گلزار دهقان به سحرگاهان کز خانه بیاید گل بیند چندان و سمن بیند چندان چندان که به گلزار ندیده است و سمن زار (منوچهری) باد خنک از جانب خوارزم وزان است گویی به مَثَل، پیرهن رنگرزان است نه هیچ بیارامد و نه هیچ بیاید نه هیچ چندان و سمن بیند چندان
۱۳	تفاوت عواطف و حس و حال حاکم بر فضای شعرهای زیر را بررسی کنید. الف) حال دل با تو گفتم هوس است طمع خام بین که قصه فاش ب) طلوع می‌کند آن افتاب پنهانی دوباره پلک دلم می‌پرد، نشانه چیست؟ کسی که سبزتر است از هزار بار بهار کسی، شگفت کسی، آن چنان که می‌دانی (قیصر امین‌پور) خبر دل شُفتم، هوس است از رقیبان نهفتم هوس است که سحرگه شکفتم هوس است (حافظ) ز سمت مشرق جغرافیای عرفانی شنیده‌ام که می‌آید کسی به مهمانی کسی، شگفت کسی، آن چنان که می‌دانی (قیصر امین‌پور)
۱۴	محتوای هر یک از شعرها را بنویسید.
	الف) «ز یزدان دان، نه از ارکان، که کوتاه دیدگی باشد که خطی کز خرد خیزد، تو آن را از بنان بینی»
	ب) «دلا تا کی در این زندان، فریب این و آن بینی؟ یکی زین چاه ظلمانی برون شو، تا جهان بینی»

ردیف	نمره												
۱۵	حدیث پادشاهی «ضحاک تازی» در کدام یک از کتاب‌ها آمده است؟ (۱) ترجمه تفسیر طبری (۲) تاریخ بلعمی (۳) شاهنامه ابومنصوری (۴) تاریخ بیهقی												
۱۶	حکایت زیر را بخوانید. «در زمان مصطفی (ص) کافری را غلامی بود مسلمان، صاحب گوهر. سحری خداوندگارش فرمود که: «تاس‌ها برگیر که به حمام رویم.» در راه مصطفی (ص) در مسجد با صحابه نماز می‌کرد. غلام گفت: «ای خواجه، این تاس را لحظه‌ای بگیر تا دوگانه بگزارم. بعد از آن به خدمت روم.» چون در مسجد رفت، نماز کرد. مصطفی (ص) بیرون آمد و صحابه هم بیرون آمدند. غلام تنها در مسجد ماند. خواجه‌اش تا به چاشتی منتظر بود و بانگ می‌زد: «ای غلام بیرون آی!» گفت: «مرا نمی‌هلند.» چون کار از حد گذشت، خواجه سر در مسجد کرد تا ببیند که کیست که نمی‌هلد. جز کفشی و سایه‌ای ندید و کس نمی‌جنبید. گفت: «آخر کیست که تو را نمی‌هلد که بیرون آیی؟» گفت: «آن کس که تو را نمی‌گذارد که اندرون آیی. خود، کس اوست که تو او را نمی‌بینی.»												
	الف ویژگی‌های زبانی حکایت را بنویسید. (چهار مورد)												
	ب محتوای حکایت چیست؟												
۱۷	برای شعر زیر از هر کدام از سه قلمرو ادبی، زبانی، فکری، یک ویژگی بنویسید. ای نسیم سحر، آرامگه یار کجاست؟ منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست؟ شب تار است و ره وادی ایمن در پیش آتش طور کجا، موعد دیدار کجاست؟ هر که آمد به جهان نقش خرابی دارد در خرابات بگویند که هُشیار کجاست؟												
۱۸	با توجه به مراحل تحلیل شعر زیر به سوالات پاسخ دهید. ای بی‌نشان محض، نشان از که جویمت؟ گم گشت در تو هر دو جهان، از که جویمت؟ تو گم نه‌ای و گمشده تو منم ولیک نایافت یافت می‌توان، از که جویمت؟ الف) پرسش‌های موجود در این دو بیت حقیقی هستند یا انکاری؟ ب) مخاطب این ابیات کیست؟ ج) یک نکته در مرحله دوم و یک نکته در مرحله چهارم تحلیل شعر زیر بنویسید.												
۱۹	گزینه مناسب برای عناوین ستون «الف» را از ستون «ب» انتخاب کنید. (دو مورد اضافی است). <table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th><th>ب</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) زبانی دارای دو شاخه پارتی و پهلوی</td><td>۱- پارتی</td></tr> <tr> <td>ب) زبان رسمی ساسانیان</td><td>۲- فارسی نو</td></tr> <tr> <td>ج) زبان رایج در شمال و شمال شرق ایران</td><td>۳- پهلوی</td></tr> <tr> <td></td><td>۴- فارسی باستان</td></tr> <tr> <td></td><td>۵- فارسی میانه</td></tr> </tbody> </table>	الف	ب	الف) زبانی دارای دو شاخه پارتی و پهلوی	۱- پارتی	ب) زبان رسمی ساسانیان	۲- فارسی نو	ج) زبان رایج در شمال و شمال شرق ایران	۳- پهلوی		۴- فارسی باستان		۵- فارسی میانه
الف	ب												
الف) زبانی دارای دو شاخه پارتی و پهلوی	۱- پارتی												
ب) زبان رسمی ساسانیان	۲- فارسی نو												
ج) زبان رایج در شمال و شمال شرق ایران	۳- پهلوی												
	۴- فارسی باستان												
	۵- فارسی میانه												

ردیف	نمره	
۲۰	۰.۷۵	کدام یک از قسمت‌های مشخص شده نادرست است؟ شماره آن را ذکر کنید. (سه مورد) «ابوعلی بلعمی به دستور امیرمسعود سامانی (۱)، مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که محمدبن جریر طبری (۲) آن را تحت عنوان «تاریخ الرسل و الملوك» (۳) به زبان عربی نوشته بود به فارسی برگرداند. بلعمی هم‌زمان با ترجمه کتاب، اطلاعات دیگری راجع به شاعران ایرانی (۴) به دست آورد و کتاب را به صورت تألیفی مستقل درآورد و آن را «تاریخ سامانی» (۵) نامید.»
۲۱	۱	از بین موارد زیر پاسخ هر کدام از سؤالات را پیدا کنید. (یک مورد اضافی است) «صفاریان - سامانیان - غزنویان - طاهریان - سلجوقیان» الف) عصر اندیشه استقلال ملی ایران هم‌زمان با اوج کدام حکومت است؟ ب) کدام حکومت برای ماندگاری خود ناگزیر زبان فارسی را رواج داد؟ ج) ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود هم‌زمان با کدام دولت پدید آمد؟ د) کدام حکومت مستقل به دنبال برانداختن حکومت بغداد بود؟
۲۲	۰.۷۵	تکرار واژه «روان» در کدام یک از بیت‌های زیر واژه‌آرایی محسوب نمی‌شود؟ چرا؟ الف) یکی شهر فرمود نوشین روان بدو اندرون آب‌های روان ب) دنبال یار رفت روان کرد آب چشم آن رفته باز نامد و اشکم روان بماند
۲۳	۱.۵	با توجه به ابیات زیر به پرسش‌های مربوط به آن پاسخ دهید. آب زیند راه را هین که نگار می‌رسد مژده دهید باغ را بوی بهار می‌رسد راه دهید یار را آن مه ده چهار را کز رخ نوربخش او نور نثار می‌رسد رونق باغ می‌رسد، چشم و چراغ می‌رسد غم به کناره می‌رود، مه به کنار می‌رسد الف) نوع ادبی شعر چیست؟ ب) کدام ویژگی فکری در متن شعر، قابل مشاهده نیست؟ ۱) خوشبینی ۲) عشق‌گرا ۳) فلسفی ۴) شادی‌گرا ج) واج‌آرایی بیت دوم را توضیح دهید. د) آیا در بیت سوم واژه‌آرایی داریم؟ چرا؟
۲۴	۲.۲۵	در هر یک از عبارات زیر ارکان و نوع سجع را مشخص کنید. الف) توانگری به هنر است نه به مال، و بزرگی به عقل است نه به سال. ب) دوستی را که به عمری فراچنگ آرند نشاید که به یک‌دم بیازارند. ج) مال از بهر آسایش عمر است، نه عمر از بهر گرد کردن مال.

ردیف	نمره	
۲۵	شعر زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید. در کتاب آمد که در عهد قدیم چون به پایان برد کار آن سرا جمله گفتند: این بنای مختصر چون توانی زیستن در این قفس؟ گفت در پاسخ: که ما را باک نیست حجره خود گر بدین سان ساختم بیش از این گر یار یکدل داشتم در حقیقت یار یکدل کیمیاست الف) دو مورد از ویژگی‌های زبانی بیت پنجم را بنویسید. ب) دو مورد از ویژگی‌های ادبی ابیات را بنویسید. ج) یک مورد از ویژگی‌های فکری بیت آخر را نام ببرید. د) نوع ادبی متن را تعیین کنید. خانه‌ای می‌ساخت سقراط حکیم آمدند از ره رفیق و آشنا نیست در خورد تو، ای صاحب‌نظر این قفس نبود مقام چون تو کس عارفان را خانه الّا خاک نیست خانه‌ای در خورد یاران ساختم بام خود تا عرش می‌افراشتم چون صدف کمیاب و چون دُر پربهاست،	۱.۵

ردیف	نمره																																																																																																																	
۱		گزینه (الف) ← واج آرایبی در تکرار حرف «خ» و واژه آرایبی در تکرار واژه‌های «خال»، «خاک»، در گزینه (ب) واژه آرایبی در تکرار واژه‌های جگر و دل وجود دارد، اما واج آرایبی ندارد.																																																																																																																
۲		سرو: صامت + مصوّت کوتاه + صامت + صامت / $U -$ / درد، عشق شهید: صامت + مصوّت کوتاه + صامت + مصوّت بلند + صامت / $U - U$ / رفیق - شریک معامله: صامت + مصوّت کوتاه + صامت + مصوّت بلند + صامت + مصوّت کوتاه + صامت + مصوّت کوتاه / $UU - U$ / مذاکره - مراجعه - مسابقه																																																																																																																
۳		الف) درست - هر هجا یک مصوّت دارد، بنابراین تعداد هجاهای یک کلمه با تعداد مصوّت‌های آن برابر است. ب) نادرست - در زبان فارسی هیچ واژه‌ای با مصوّت آغاز نمی‌شود. بنابراین واژه‌هایی که به‌ظاهر با مصوّت آغاز می‌شوند در ابتدای خود یک صامت همزه دارند. مثل آب: $ء ا ب$																																																																																																																
۴		الف) <table><tr><td>ء</td><td>ی</td><td>رو</td><td>ی</td><td>د</td><td>لا</td><td>را</td><td>ت</td><td>م</td><td>ع</td><td>ی</td><td>ری</td><td>با</td><td>بی</td></tr><tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>م</td><td>مو</td><td>ع</td><td>چ</td><td>غ</td><td>دا</td><td>ر</td><td>ء</td><td>م</td><td>ک</td><td>پ</td><td>ری</td><td>شا</td><td>نم</td></tr><tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr></table> ب) <table><tr><td>ه</td><td>ما</td><td>ی</td><td>و</td><td>چ</td><td>س</td><td>ع</td><td>ت</td><td>ب</td><td>دا</td><td>م</td><td>ما</td><td>ء</td><td>ت</td></tr><tr><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>ء</td><td>گ</td><td>ت</td><td>را</td><td>گ</td><td>ذ</td><td>ری</td><td>ب</td><td>م</td><td>قا</td><td>م</td><td>ما</td><td>ء</td><td>ت</td></tr><tr><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr></table>	ء	ی	رو	ی	د	لا	را	ت	م	ع	ی	ری	با	بی	-	-	-	U	U	-	-	-	-	U	U	-	-	-	م	مو	ع	چ	غ	دا	ر	ء	م	ک	پ	ری	شا	نم	-	-	-	U	U	-	-	-	U	U	U	-	-	-	ه	ما	ی	و	چ	س	ع	ت	ب	دا	م	ما	ء	ت	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-	ء	گ	ت	را	گ	ذ	ری	ب	م	قا	م	ما	ء	ت	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-
ء	ی	رو	ی	د	لا	را	ت	م	ع	ی	ری	با	بی																																																																																																					
-	-	-	U	U	-	-	-	-	U	U	-	-	-																																																																																																					
م	مو	ع	چ	غ	دا	ر	ء	م	ک	پ	ری	شا	نم																																																																																																					
-	-	-	U	U	-	-	-	U	U	U	-	-	-																																																																																																					
ه	ما	ی	و	چ	س	ع	ت	ب	دا	م	ما	ء	ت																																																																																																					
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-																																																																																																					
ء	گ	ت	را	گ	ذ	ری	ب	م	قا	م	ما	ء	ت																																																																																																					
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-																																																																																																					
۵		الف) ۳ <table><tr><td>لا</td><td>ا</td><td>با</td><td>لی</td><td>چ</td><td>ک</td><td>ت</td><td>د</td><td>ف</td><td>ت</td><td>ر</td><td>دا</td><td>نا</td><td>بی</td><td>را</td></tr><tr><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr></table> ب) ۴ <table><tr><td>بر</td><td>خیز</td><td>ز</td><td>خاب</td><td>تا</td><td>ش</td><td>را</td><td>بی</td><td>ب</td><td>خ</td><td>ریم</td></tr><tr><td>-</td><td>U</td><td>U-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>U-</td></tr></table> پ) ۲ <table><tr><td>ک</td><td>ای</td><td>نفس</td><td>م</td><td>در</td><td>خ</td><td>ر</td><td>ء</td><td>ت</td><td>ش</td></tr><tr><td>U</td><td>-</td><td>U-</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td></tr></table> پ) ۱ <table><tr><td>غ</td><td>ری</td><td>بی</td><td>بس</td><td>م</td><td>را</td><td>دل</td><td>گیر</td><td>دا</td><td>رد</td></tr><tr><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U-</td><td>-</td><td>-</td></tr></table> علامت‌های هجایی واژه «سر مستان» به شکل « - - - » است.	لا	ا	با	لی	چ	ک	ت	د	ف	ت	ر	دا	نا	بی	را	-	U	-	-	U	U	-	-	-	U	U	-	-	-	-	بر	خیز	ز	خاب	تا	ش	را	بی	ب	خ	ریم	-	U	U-	-	U	-	-	U	U	-	U-	ک	ای	نفس	م	در	خ	ر	ء	ت	ش	U	-	U-	-	-	U	U	-	U	-	غ	ری	بی	بس	م	را	دل	گیر	دا	رد	U	-	-	-	U	-	-	U-	-	-																				
لا	ا	با	لی	چ	ک	ت	د	ف	ت	ر	دا	نا	بی	را																																																																																																				
-	U	-	-	U	U	-	-	-	U	U	-	-	-	-																																																																																																				
بر	خیز	ز	خاب	تا	ش	را	بی	ب	خ	ریم																																																																																																								
-	U	U-	-	U	-	-	U	U	-	U-																																																																																																								
ک	ای	نفس	م	در	خ	ر	ء	ت	ش																																																																																																									
U	-	U-	-	-	U	U	-	U	-																																																																																																									
غ	ری	بی	بس	م	را	دل	گیر	دا	رد																																																																																																									
U	-	-	-	U	-	-	U-	-	-																																																																																																									
۶		در بیت "الف" حس و حال شادی و نشاط و طرب در شعر وجود دارد ولی در بیت "ب" فضای شعر آمیخته با پند و اندرز است.																																																																																																																
۷	سادگی - روانی	۵.۰																																																																																																																
۸	دو بیت «الف» فضای عاطفی حزن‌انگیز و حسرت‌آلود دارند و از یک رنج بزرگ صحبت می‌کنند اما در دو بیت «ب» روحیه شادی و نشاط عاشقانه احساس می‌شود.																																																																																																																	
۹	ابر: یک مصوت و یک هجا، هجای کشیده ($U-$) ایمان: دو مصوت و دو هجا، دو هجای بلند ($--$) انقلاب: سه مصوت و سه هجا، هجای اول بلند، هجای دوم کوتاه، هجای سوم کشیده ($U--$) اصرار: دو مصوت و دو هجا، هجای اول بلند، هجای دوم کشیده ($U-$)																																																																																																																	

ردیف	نمره																																																																	
۱۰		کنایه: ۱- جبهه واكرده داشتن كنایه از خرسندی و خوش رویی ۲- بند گران بر زبان زدن كنایه از سكوت كردن ۳- روسفید بر آمدن كنایه از سربلند و پیروز شدن تشبیه: بند گرانی از تأمل / تشخیص: ۱- لب خندان گل ۲- جبهه گل ۳- قصد داشتن قطره آب مثل: دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدهش / مراعات نظیر: ۱- گل و گلشن ۲- لب و خندان ۳- مال، بساط، دنیا و خرده ۴- قطره، آب، ابر و دریا																																																																
۱۱		گزینه «الف» <table><tr><td>آ</td><td>لا</td><td>یا</td><td>ای</td><td>یُ</td><td>هس</td><td>سا</td><td>قی</td></tr><tr><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td></tr><tr><td>آ</td><td>در</td><td>كأ</td><td>سن</td><td>و</td><td>نا</td><td>ول</td><td>ها</td></tr><tr><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td></tr></table> <table><tr><td>ك</td><td>عش</td><td>قا</td><td>سان</td><td>ن</td><td>مو</td><td>دو</td><td>ول</td></tr><tr><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td></tr><tr><td>و</td><td>لی</td><td>أف</td><td>تا</td><td>د</td><td>مُش</td><td>كل</td><td>ها</td></tr><tr><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td><td>U</td></tr></table> نشانه‌های هجایی سایر گزینه‌ها: (ب) - - - U - U - - - U - U - - - (پ) - UU - - UU - - UU - - (ت) - - - U - - - - U - - - -	آ	لا	یا	ای	یُ	هس	سا	قی	U	U	U	U	U	U	U	U	آ	در	كأ	سن	و	نا	ول	ها	U	U	U	U	U	U	U	U	ك	عش	قا	سان	ن	مو	دو	ول	U	U	U	U	U	U	U	U	و	لی	أف	تا	د	مُش	كل	ها	U	U	U	U	U	U	U	U
آ	لا	یا	ای	یُ	هس	سا	قی																																																											
U	U	U	U	U	U	U	U																																																											
آ	در	كأ	سن	و	نا	ول	ها																																																											
U	U	U	U	U	U	U	U																																																											
ك	عش	قا	سان	ن	مو	دو	ول																																																											
U	U	U	U	U	U	U	U																																																											
و	لی	أف	تا	د	مُش	كل	ها																																																											
U	U	U	U	U	U	U	U																																																											
۱۲		واج‌آرایی: خ / ز / ا / ن / / تکرار: رزان / جناس: خزان، وزان / مراعات نظیر: چمن و گل، گل و سمن، گلزار و سمن زار / ردیف: است / قافیه: خزان، وزان																																																																
۱۳		الف) یأس و ناامیدی شاعر به خواننده منتقل می‌شود. ب) حس انتظار را به خواننده منتقل می‌کند.																																																																
۱۴	۰.۵																																																																	
		الف تمام امور از خواست و مشیت الهی است.																																																																
		ب توصیه به نپرداختن به دنیا و مادیات و گرایش به جهان معنوی و عرفان																																																																
۱۵		گزینه «۲»																																																																
۱۶																																																																		
		الف ۱- کاربرد فعل «نمی‌ه‌لند» (از مصدر ه‌لیدن و هشتن) به معنای نمی‌گذارند؛ امروزه جز در بعضی مناطق کاربرد ندارد. ۲- کاربرد «رای مالکیت: کافری را غلامی بود (کافری غلامی داشت). ۳- «خداوند» در معنای صاحب، ارباب ۴- «صحابه» جمع صاحب (یاران) ۵- دو گانه: نماز صبح																																																																
		ب محتوای عرفانی و مذهبی دارد. سالک در برابر محبوب که قرار می‌گیرد اختیاری از خود ندارد.																																																																
۱۷	۱.۵	زبانی: کاربرد واژه‌های عربی - حذف فعل «است» در مصراع اول بیت دوم به قرینه لفظی ادبی: کاربرد آرایه تشخیص - قالب شعر: غزل - کاربرد استعاره - تلمیح در بیت دوم - کاربرد واژه‌آرایی و واج‌آرایی - جناس بین یار و عیار - کاربرد استفهام انکاری فکری: اشاره به فراق و هجران - فضای شعر غمگین و عرفانی است - فراگیر بودن عشق (صفحه ۱۲ کتاب درسی)																																																																

ردیف	نمره	
	۱.۵	راهنمای تصحیح: زبانی: کاربرد واژه‌های عربی - حذف فعل «است» در مصراع اول بیت دوم به قرینه لفظی (یا هر ویژگی زبانی درست دیگر) (۵/۵ نمره) ادبی: کاربرد آرایه تشخیص - قالب شعر: غزل - کاربرد استعاره - تلمیح در بیت دوم (یا هر ویژگی ادبی درست دیگر) (۵/۵ نمره) فکری: اشاره به فراق و هجران - فضای شعر غمگین و عرفانی است - فراگیر بودن عشق (۵/۵ نمره)
۱۸	۱.۵	الف) انکاری؛ از که جویمت پرسشی برای رسیدن به پاسخ نیست بلکه معنای منفی می‌دهد. ب) خداوند ج) مرحله دوم (بررسی نکات زبانی): جهش ضمیر - کاربرد واژگان ساده و فارسی و یا هر نکته درست دیگر. / مرحله چهارم (بررسی نکات فکری): تمام جهان نشانه خداست / ناتوانی در کشف حقیقت خداوند (صفحه ۱۲ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) انکاری (۲۵/۵ نمره) ب) خداوند یا هر مفهوم مشابه (۲۵/۵ نمره) ج) مرحله دوم: جهش ضمیر - کاربرد واژگان ساده و فارسی و یا هر نکته درست دیگر. (۵/۵ نمره) مرحله چهارم: تمام جهان نشانه خداست / ناتوانی در کشف حقیقت خداوند و یا هر مفهوم درست دیگر (۵/۵ نمره)
۱۹	۰.۷۵	الف) زبان فارسی میانه به دو شاخه «پارتی» و «پهلوی» تقسیم می‌شود. ب) زبان پهلوی زبان رسمی دوره ساسانی بود. ج) منطقه رواج زبان «پارتی» شمال و شمال شرق ایران و زبان «دری» شرق و شمال شرق است. (صفحه ۳۹ و ۴۰ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف ← ۵ (فارسی میانه) (۲۵/۵ نمره) ب ← ۳ (پهلوی) (۲۵/۵ نمره) ج ← ۱ (پارتی) (۲۵/۵ نمره)
۲۰	۰.۷۵	ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی، مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که محمد بن جریر طبری آن را تحت عنوان «تاریخ الرسل والملوک» به زبان عربی نوشته بود، به فارسی برگرداند. بلعمی هم‌زمان با ترجمه کتاب، اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و کتاب را به صورت تألیفی مستقل درآورد و آن را «تاریخ بلعمی» نامید. (صفحه ۴۴ و ۴۵ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: موارد ۱، ۴، ۲۵/۵ نمره، ۲۵/۵ نمره و ۵، ۲۵/۵ نمره نادرست است.
۲۱	۱	الف) سامانیان ب) غزنویان ج) طاهریان د) صفاریان (صفحه ۴۰ تا ۴۲ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) سامانیان (۲۵/۵ نمره) ب) غزنویان (۲۵/۵ نمره) ج) طاهریان (۲۵/۵ نمره) د) صفاریان (۲۵/۵ نمره)
۲۲	۰.۷۵	الف - کلمه «روان» در مصراع اول به معنی «روح و روان» و در مصراع دوم به معنای «رونده و جاری» است و معنای آنها متفاوت است. نکته: فقط در صورتی می‌گوییم دو واژه آرایه واژه آرایه یا تکرار دارند که در یک معنی استفاده شده باشند؛ یعنی اگر دو کلمه به کاررفته جناس تام داشته باشند، آرایه تکرار نداریم. (صفحه ۲۶ و ۲۷ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: گزینۀ «الف» (۲۵/۵ نمره) - کلمه «روان» در مصراع اول به معنی «روح و روان» و در مصراع دوم به معنای «رونده و جاری» است و معنای آنها متفاوت است. (۵/۵ نمره)

ردیف	نمره	
۲۳	۱.۵	الف) غنایی یا عاشقانه ب) گزینه ۳ ج) تکرار صامت «ر» یا مصوت «آ» د) بله - واژه «می‌رسد» سه بار در این بیت تکرار شده است. (صفحه ۳۲ تا ۳۴ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) غنایی یا عاشقانه (۰.۲۵ نمره) ب) گزینه ۳ (۰.۲۵ نمره) ج) تکرار صامت «ر» یا مصوت «آ» (۰.۲۵ نمره) د) بله (۰.۲۵ نمره) - واژه «می‌رسد» سه بار در این بیت تکرار شده است. (۰.۵ نمره)
۲۴	۲.۲۵	الف) ارکان سجع: مال، سال / نوع سجع: متوازی ب) ارکان سجع: آرند، بیازارند / نوع سجع: مطرف ج) ارکان سجع: عمر، مال / نوع سجع: متوازن (صفحه ۵۳ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) ارکان سجع: مال، سال (۰.۵ نمره) / نوع سجع: متوازی (۰.۲۵ نمره) ب) ارکان سجع: آرند، بیازارند (۰.۵ نمره) / نوع سجع: مطرف (۰.۲۵ نمره) ج) ارکان سجع: عمر، مال (۰.۵ نمره) / نوع سجع: متوازن (۰.۲۵ نمره)
۲۵	۱.۵	الف) ساده و کوتاه بودن جمله‌ها / اندک بودن واژه‌های غیرفارسی / ساده و روان بودن زبان شعر / کاربرد «را» هم به صورت حرف اضافه و هم فک اضافه ب) قالب شعر مثنوی - کاربرد اندک آرایه‌های ادبی (جناس، استعاره، تشبیه، مراعات نظیر) - پایبندی به ردیف و قافیه ج) مردان راستین و دوستان حقیقی اندک و نایاب‌اند. د) این ابیات در رده «ادبیات تعلیمی» جای می‌گیرند. (صفحه ۳۱ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) ساده و کوتاه بودن جمله‌ها / اندک بودن واژه‌های غیرفارسی / ساده و روان بودن زبان شعر / کاربرد «را» هم به صورت حرف اضافه و هم فک اضافه (ذکر دو مورد کافی است که هر مورد ۰.۲۵ نمره دارد). ب) قالب شعر مثنوی - کاربرد اندک آرایه‌های ادبی (جناس، استعاره، تشبیه، مراعات نظیر) - پایبندی به ردیف و قافیه (ذکر دو مورد کافی است که هر مورد ۰.۲۵ نمره دارد). ج) مردان راستین و دوستان حقیقی اندک و نایاب‌اند. (۰.۲۵ نمره) د) ادبیات تعلیمی (۰.۲۵ نمره)